

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för Kulturvetenskaper

”Idag behövde jag göra som du, dansa istället för att diska”

- en diskursanalys av #dansaförstina

Göteborgs universitet
Institutionen för Kulturvetenskaper
GS 1301 Genusvetenskap
Uppsats, 15 hp, fördjupningskursen
HT 2015

Författare: Emma Hellmin

Handledare: Mia Eriksson

Abstract

Syftet med den här uppsatsen är att undersöka hur internet kan användas för en feministisk agenda med fokus på hur kroppen som agent kan göra motstånd i ett sammanhang där den fysiskt inte befinner sig. Uppsatsen tar avstamp i ett filmklipp som laddats upp på Instagram och som resulterade i stor medial debatt efter att det spelats upp i ett tv-program under hösten 2015. Debatten berör kroppspositivism och #dansaförstina används för att samla filmer på dansande kroppar. Fyra av dessa filmer utgör materialet som analyseras med hjälp av diskursanalys och diskurs-materiell praktik i den här uppsatsen. De teoretiska utgångspunkterna för undersökningen grundar sig i Haraways cyborgfiguration, Braidottis as if-praktik samt Barads intra-aktion och de centrala frågorna berör den tekniska utvecklingen, komik som politiskt verktyg och kroppen som agent. Analysen visar hur filmerna under #dansaförstina gör motstånd mot en diskurs kring tjocka kroppar och utmanar samhällets föreställningar om femininitet. Resultaten visar att personerna som dansar genererar nya bilder av den feminint kodade kroppen samt hur sociala medier kan användas som något positivt för en feministisk agenda.

Nyckelord: sociala medier, cyborgfiguration, as if-praktik, diskursteori, diskurs-materiell praktik.

”Nowadays, women have to undertake the dance through cyberspace, if only to make sure that the joy-sticks of the cyberspace cowboys will not reproduce univocal phallicity under the mask of multiplicity, and also to make sure that the riot girls, in their anger and their visionary passion, will not recreate law and order under the cover of a triumphant feminine.”

Rosi Braidotti (2003:258)

Innehållsförteckning

1. INTRODUKTION	5
1.1. Syfte och frågeställning	6
2. EMPIRISKT MATERIAL	7
2.1. Begreppsförklaring	7
2.1.1. <i>Instagram</i>	7
2.1.2. <i>Hashtag</i>	7
2.2. Urval	7
2.3. Empiriskt material från #dansaförstina	8
2.4. Etiska överväganden	10
3. TIDIGARE FORSKNING	11
4. TEORETISKA PERSPEKTIV	13
4.1. Haraways cyborgfiguration	13
4.2. Braidottis as if-praktik och det nomadiska subjektet	15
4.3. Barads intra-aktion och diskurs-materiell praktik	17
5. METOD	19
5.1. Urval	19
5.2. Diskursteori	19
5.2.1. <i>Knuttecken</i>	20
5.2.2. <i>Antagonism, hegemoniska interventioner och dekonstruktion</i>	21
5.2.3. <i>Diskursteori tillsammans med Barads intra-aktion</i>	22
5.3. Metodologiska dilemman	23
6. ANALYS	24
6.1. Innehåll och detaljer	24
6.1.1. <i>Gemensamt innehåll</i>	25
6.2. Nodalpunkt i intra-aktion	26
6.3. Cyborgidentiteten som mästersignifikant	29
6.4. As if-praktik som motstånd mot femininitet	32
7. SLUTDISKUSSION	36
8. REFERENSLISTA	40

1. Introduktion

För det första så tänker jag att det är humor, jag har ju också sett de här filmerna och bilderna, men jag har nog inte varit med om en enda människa som inte har visat upp det här och skrattat åt det. Det här är ju någonting som folk skrattar åt och hånar. Det här är ju ingenting som jag tror på något sätt kan vara någonting positivt för någon (Malou efter tio, 2015-09-21).

Det här säger Katrin Zytormierska från soffan i TV4s program *Malou efter tio* angående ett klipp från Stina Wollters Instagramkonto som precis spelats upp i inledningen. Klippet föreställer en dansande Wollter iklädd endast trosor, BH och mockasiner. Vidare säger Zytormierska att hon tycker övervikt är både fult och oattraktivt samt att tjocka personer är lata. Programmet sänds under en vecka där de belyser temat ”Min älskade & hatade kropp” och medan Wollters klipp spelas upp säger programledaren Malou von Sivers att det växer fram en rörelse på internet som berör kroppspositivism. Att Zytormierska bjuds in till en vecka med syftet att ”stärka kvinnor att acceptera och älska sin kropp som den är” men samtidigt yttrar dessa åsikter väcker starka reaktioner och resulterar i en livlig debatt. Klippet på Wollter redigeras senare bort ur programmet och Zytormierska ber om ursäkt men samtidigt börjar ett nytt fenomen växa fram på Instagram (von Sivers, 2015-09-23). Under hashtaggen *dansaförstina* laddar flera personer upp filmer på sig själva och sina kroppar när de dansar för att stödja Wollter och kroppspositivismen (Thunberg, 2015-11-08). Idag, 2 januari 2015, finns det över 1300 poster som är taggade med #dansaförstina på Instagram och visar att Zytormierskas uttalanden inte bara skapade debatt utan även en utbredd motreaktion. Det är de här reaktionerna som ligger till grund för den här uppsatsen.

När jag hamnar i diskussioner med vänner kring huruvida sociala medier är bra för oss eller inte så finner jag mig ofta i en position där jag försvarar våra internetvanor. Jag anser nämligen att internets utveckling erbjuder en ovärderlig plattform för kunskapsutbyte, organisering och etablering av kontakter och att dessa aspekter öppnar upp nya vägar för den feministiska kampen. Inom genusvetenskapen finns det forskare, som precis som jag, ser stora möjligheter med den tekniska utvecklingen som internet är en del av. Med #dansaförstina som empiriskt material och med stor inspiration från Haraways (2000) cyborgmanifest så har jag i den här uppsatsen studerat hur sociala medier kan användas för en feministisk agenda med kroppen och humorn som centrala politiska verktyg. Kan det vara så att Zytormierska hade fel när hon påstod att det inte fanns någonting positivt med Wollters dans och kan det vara så att #dansaförstina har tagit tillbaka skrattet?

1.1. Syfte och frågeställning

Min studie syftar till att undersöka hur internet kan användas för en feministisk agenda med fokus på hur kroppen som agent kan göra motstånd i ett sammanhang där den fysiskt inte befinner sig.

- Hur kan den tekniska utvecklingen i form av internet skapa möjligheter för en feministisk agenda?
- Hur kan kroppen som agent göra motstånd mot normer och ideal med hjälp av sociala medier?
- Hur kan komik med fokus på ironi och parodi användas som ett politiskt verktyg?

2. Empiriskt material

I det här avsnittet kommer jag beskriva mitt empiriska material som består av 4 filmer som taggats med #dansaförstina. Jag förklarar även hur processen kring urvalet gick till samt vilka avgränsningar som det förde med sig. Först börjar jag med en kort förklaring av vad Instagram och hashtaggs är.

2.1. Begreppsförklaring

2.1.1. Instagram

Instagram är en fotoapp som grundades 2010 i San Francisco och har idag över 150 miljoner användare världen över. Instagram används för att ladda upp bilder och videoklipp som andra personer sedan kan ”gilla” och kommentera. Klippen kan vara max 15 sekunder långa. Det går att ha en egen profil där man kan följa olika konton för att se när dessa laddar upp nya inlägg. Därför är Instagram inte bara en fotoapp utan även ett socialt nätverk. Mediet ägs numera av Facebook och går att använda i både mobilen och på en dator (Olsson Jeffery, 2015-12-08). Enligt rapporten *Svenskarna och internet 2015* så använder sig 40 % av alla internetanvändare i Sverige Instagram idag och antalet ökar snabbt (Findahl & Davidsson, 2015).

2.1.2. Hashtagg

En hashtagg är en digital märkning med hjälp av nummertecknet (#) som används för att kategorisera och strukturera, oftast på sociala medier. Om en användare till exempel skriver #dansaförstina under en bild eller video på Instagram så kommer det inlägget upp, tillsammans med de andra inläggen som använt hashtaggen, när man söker på #dansaförstina. Det här underlättar i sökandet efter specifik information (Gruvö, 2015-12-28).

2.2. Urval

I boken *Visual methodologies* skriver Gillian Rose (2012) om hur diskursanalys kan användas på visuellt material och har i sitt inledande kapitel till denna metod beskrivit vad man kan tänka på när man väljer och sällar i det empiriska materialet. Jag har sammanfattat hennes råd i fyra punkter:

-
1. *Hitta dina key sources.* Dessa kan vara de som är speciellt intressanta och relevanta för din studie. Det kan till exempel vara det material som du kom i kontakt med först och som bidrog till ditt val av empiriskt material.
 2. *Utöka dina referensramar.* Undersök vilka andra verk som dina *key sources* refererar till och se om dessa kan vara intressanta. Fundera även på om du vill utöka materialet med till exempel intervjuer. Lägg mycket tid på att undersöka olika källor.
 3. *Begränsa dig.* Sätt stopp när du har tillräckligt med material för att din studie ska bli intressant. Det går inte att undersöka allt.
 4. *Kvalitet är viktigare än kvantitet.* Istället för att ha mycket material att jobba med så välj ut de verk som tilltalar dig mest och som ger en bra grund för en intressant analys (Rose, 2012:199).

Dessa punkter har jag haft med när jag gjort mitt urval och nedan kommer jag presentera vilket material jag valt att jobba med mer specifikt, samt argumentera för varför jag valt just det.

2.3. Empiriskt material från #dansaförstina

Inläggen under #dansaförstina är idag, 1 december 2015, över 1300 stycken och består av både filmer och bilder. Eftersom hashtaggen började med en film så har jag avgränsat mig till just det och helt bortsett från bilderna. När jag valde ut vilka filmer som skulle utgöra mitt empiriska material så hade jag Stina Wollters film som utgångspunkt vilket är min *key source* (Rose, 2012). Utifrån denna har jag sedan valt fyra stycken filmer som jag anser är extra intressanta att analysera. Jag har baserat mitt val på vilka inlägg som är intressanta i förhållande till mina teoretiska perspektiv samt frågeställningar och därför försökt se till vilka personer som använder sig av komiska inslag i sina filmklipp. Anledningen till att jag endast valt fyra klipp till min analys är främst för att jag vill gå in på detaljer i filmerna snarare än att analysera mönster i många. Här väljer jag alltså enligt Rose att *begränsa mig* och fokusera på *kvalitet* istället för *kvantitet* (Rose, 2012).

För att läsaren ska få en visuell uppfattning om hur dessa filmer ser ut så kommer jag nedan visa stillbilder från Stina Wollters film, som är min *key source*. Anledning till att jag endast valt att visa Wollters film framgår längre ner i avsnittet kring etiska överväganden.

Video 1 (Stina Wollter):

Bilder tagna från Instagram (stinawollter, 2015).

En presentation av de andra klippen kommer i början av min analys och genom min uppsats kommer jag använda *video 1*, *video 2*, *video 3* och *video 4* när jag hänvisar till respektive valt klipp. Det jag kommer titta på i dessa inlägg är dels vad som syns i videon så som kläder, rekvisita, miljö, kroppsspråk, ansiktsuttryck och så vidare. Jag kommer även lägga märke till ljud och musik samt vad personerna skrivit som rubrik till filmklippen. Jag kommer inte ta hänsyn till hur många "likes" klippen har fått eller vad som står i kommentarerna eftersom jag anser att det blir för mycket information att behandla i den här uppsatsen.

Representationen på kroppar jag kan se under #dansaförstina är bred, men istället för att sträva efter en bred representation har jag valt filmer utefter mitt syfte och mina frågeställningar. När det kommer till analysen av de filmer jag har valt så kommer jag inte försöka tolka personernas könsidentitet, etnicitet, klass, sexualitet eller ålder. Detta eftersom jag anser att det inte är i fokus för denna studie som istället ligger på hur teknik, så som sociala medier, och komik kan användas för en feministisk agenda. Som jag nämnde ovan är representationen under hashtaggen bred men mina val av klipp kan inte representera den

bredden. Jag kommer inte inkludera en intersektionell analys i min studie då den skulle bli bristfällig baserat på dessa fyra klipp och i förhållande till mitt syfte.

2.4. Etiska överväganden

I Karin Hagren Idevalls (2015) artikel *I ett antirasistiskt rum* analyserar hon Instagramkontot MAKTHAVARNA och har en etisk diskussion kring hur man som forskare kan förhålla sig till internetbaserat material. Här nämner hon att Instagram har en funktion som kallas *publik inställning* vilket innebär att personerna som skapar konton kan bestämma om deras profiler ska vara offentliga eller privata. Om ett konto är inställt på publikt så kan alla, oavsett om de själva är inloggade eller inte, se inläggen som publiceras där (Idevall, 2015:15). Till min studie har jag bara valt filmer som publicerats av så kallade publika konton. Men det finns fler övervägande att göra även om profilerna är offentliga. Dels så har Idevall kontaktat administratörerna för kontot och fått samtycke för att använda materialet till sin studie. Hon har även valt bort inlägg och kommentarer på MAKTHAVARNA som hon anser är alltför privata eller känsliga och när det kommer till det material hon valt ut så har hon anonymiserat detta genom att inte skriva ut användarnamn och tidpunkt för uppladdning (Idevall, 2015:15).

Jag finner Idevalls diskussion intressant och viktig. Trots att även jag har hämtat mitt material från Instagram så finns det stora skillnader mellan mina och Idevalls etiska överväganden. De personer som lagt upp dessa filmer har själva valt att tagga dem med #dansaförstina vilket gör att de hamnar med andra inlägg under den hashtaggen. Det har alltså varit ett medvetet val att göra klippet offentligt även utanför deras privata konton. Detta betyder dock inte att de känner sig bekväma med att analyseras i ett akademiskt sammanhang och därför har jag valt att anonymisera dem genom att inte visa bilder från filmerna samt utelämna deras användarnamn. Jag anser helt enkelt inte att det är nödvändig information för att min studie ska kunna genomföras. När det kommer till Stina Wollter har jag dock tänkt annorlunda och det baseras främst på att hon uttalat sig kring videon i media samt är en offentlig person. Jag har även skrivit till Wollter och informerat om min studie. Att visa bilder ur den film som startade #dansaförstina anser jag är relevant för att läsaren ska få en visuell uppfattning om vad som gav upphov till hashtaggen för att själv kunna reflektera över den.

3. Tidigare forskning

Sedan Donna Haraways cyborgmanifest publicerades i början på 90-talet så har flera verk berört människan och teknologi inom genusvetenskaplig forskning. Kända namn inom detta område är bland annat Sadie Plant, Sherry Turkle, Katherine Hayles och Rosi Braidotti. Men det är inte bara inom akademien detta ämne har berörts utan det har även funnits en stor aktivistisk rörelse som använt sig av olika typer av teknik för att synliggöra och bryta upp rådande normer. Två kända konstnärskollektiv som varit aktiva under 90-talet är VNS Matrix och Old Boys Network. Dessa grupper och tidigare nämnda teoretiker är en liten men betydande del av det område som kommit att kallas *cyberfeminism* (Paasonen, 2011). Anledningen till att jag väljer att presentera cyberfeminismen i det här avsnittet är för att jag anser att det krävs för att få en förståelse för hur dagens feministiska forskning kring ämnet vuxit fram. Forskningsfältet jag rör mig inom har influerat *och* influerats av allt ifrån vetenskap till aktivism, konst och science-fiktion.

Forskning som rör sig inom det här fältet fokuserar många gånger på identitet och kropp i relation till teknologi och internet. Till exempel, i artikeln *Using the cyborg to rethink young people's uses of Facebook* undersöker Catherine Waite och Lisa Bourke (2015) hur vi kan förstå oss på Facebook med hjälp av Haraways teorier om cyborgen. De belyser hur diskursen kring Facebook ofta skapar en dikotomi mellan sociala medier och verkligheten. Med hjälp av cyborgen och intervjuer med Facebook-användare kommer de fram till att Facebook kan användas för att sudda ut gränserna mellan *virtual/material* och bli en förlängning av unga människors sociala liv. Ett annat exempel är Zohreh R. Eslami, Nasser Jabbri och Li-jen Kuo (2015) som med sin artikel *Compliment Response Behaviour on Facebook* kommer fram till att marginaliserade grupper, så som kvinnor i Iran, drar nytta av virtuella plattformar för att själva skapa sina identiteter på ett sätt som inte är möjligt för dem i fysiska miljöer.

En avhandling som inte har lika tydlig fokus på förhållandet mellan teknik och människan men som ändå blir intressant för min studie är Anna Lundbergs *Allt annat än allvar* (2008). Anledningen till att jag ser denna avhandling som relevant är för att Lundberg använder sig av Braidottis och Haraways feministiska figurationer för att göra en analys av den svenska skrattekulturen och belysa den komiska kvinnliga grotesken. I denna koppling belyser hon hur politiskt uttryck kan göras i förhållande till kropp och kön. Det är speciellt hennes kapitel om

TV-serien *Sally* som använder sig av dessa figurationer när huvudpersonen med samma namn analyseras. Genom Sallys groteska uttryck och aggressiva attityd bryter hon mot alla förväntningar om vad en kvinna bör vara (Lundberg, 2008:43ff). Med hennes komiska agens placeras hon långt ifrån den ”kvinnliga” konsten att bli betraktad och gör därför motstånd mot normer och ideal. Lundberg avslutar kapitlet med att skriva följande om henne ”[...] hon genererar nya bilder kring vad kvinnlighet kan tänkas vara, och i detta utgör hon för mig en feministisk och queer figuration” (Lundberg, 2008:267).

Det är tydligt att kropp och identitet samt feministiska nätverk har varit i fokus när det gäller forskning som berör cyborgen under 2000talet. Det är även den inriktningen jag själv valt att undersöka i min studie. Tidigare forskning kring mitt område har varit utbredd internationellt sett men det är svårt att hitta motsvarande texter inom akademien här i Sverige. Det är endast artikeln *Revisiting cyberfeminism* (Paasonen, 2011) och Lundbergs avhandling jag anser är relevant att belysa som tidigare forskning från Sverige. Det är bland annat denna lucka jag motiverats av i mitt val av #dansaförstina som empiriskt material. Jag motiveras också av att Paasonen påstår att forskning som berör feminism och internet inte varit speciellt utbredd under 2000 talet. Men eftersom jag personligen anser att feministisk organisering och aktivism på internet är ytterst aktuellt i Sverige så har jag valt att göra den här studien.

4. Teoretiska perspektiv

I sin bok *Genusforskning* ägnar Nina Lykke (2009) ett kapitel åt kroppsmaterialistisk genusteori där teoretiker som Irigary, Braidotti, Haraway, Butler och Barad omnämns som några av de mest inflytelserika. Det är det här fältet som jag inspirerats av i mitt val av teoretiska perspektiv. Lykke menar att fokus, inom denna typ av genusteori, ligger på att belysa hur kroppsmateria har betydelse i den feministiska könskonstruktionismen. Flera av de teoretiker jag nämnt menar att den genusforskning som fokuserar på kön som endast socialt och diskursivt konstruerat missar hur kroppen i sig har agens och hur materia spelar in i skapandet av kön (Lykke, 2009:83ff). Det här perspektivet blir relevant eftersom kroppar och Instagram är centrala delar i materialet och den här studien.

Nedan kommer jag presentera de begrepp som kommer vara centrala i min analys. Begreppen berör Haraways cyborgfiguration, Braidottis teorier kring parodi och ironi som politisk strategi samt Barads läsning av Butler där hennes begrepp performativitet utvidgas till att även inkludera materia. Alla tre författare har en stor samling verk och varje enskilt verk innehåller många tankar och teorier, därför anser jag att det är viktigt att jag poängterar att jag valt ut relevanta begrepp snarare än hela verk.

4.1. Haraways cyborgfiguration

Som jag nämnde i avsnittet om tidigare forskning har Donna Haraways *A cyborg manifesto*, som för första gången publicerades år 1984, haft en oerhörd genomslagskraft och stor betydelse för genusforskningen. I det här fältet har hennes cyborg lagt grunden till en strömning som betraktar relationen mellan människa och teknik som en potentiell feministisk frigörelse och det är just hennes cyborgfiguration som jag kommer använda mig av i min studie. Lykke beskriver en figuration som en vision som subjektet är på väg mot och som kan utgöra en plattform för motstånd (Lykke, 2009:49ff).

Haraway skriver ”I would rather be a cyborg than a goddess” (Haraway, 2000:316) och manifestet berör hur vi kan se framtidens cyborg som en möjlighet till förändring. Haraway fokuserar på hur dikotomier genomsyrar vår världsordning och upprätthåller sexism, kapitalism och rasism. De dikotomier som är återkommande i essän är sinne/kropp, djur/människa, organism/maskin, natur/kultur och kvinna/man. Hela manifestet är en vision om framtiden och hur feminismen kan använda teknikens utveckling som ett verktyg för att

bryta den manliga världsbild som länge varit sanningen. Hon skriver att människan är skrämmande livlös medan cyborgen är ytterst levande (Haraway, 2000).

Cyborgen är en korsning mellan maskin och organism och Haraway beskriver det som att den inte strävar efter en essentialistisk utgångspunkt eftersom den inte från jord är kommen och därför inte drömmer om att återvända till en naturlig och oskuldsfull identitet. Den är partisk, ironisk, intim och pervers och är helt fri från oskuldsfullheten (Haraway, 2000:292ff). Haraway menar att cyborgen bryter upp relationen mellan människa/maskin samt kropp/sinne och att den med denna gränslösa existens kan bryta upp den dualistiska världsordningen. Hon skriver att det är svårt att veta vad som är kropp respektive maskin. Cyborgen omdefinierar ständigt kroppen och samhället och gör att dess identitet aldrig är fixerad (Haraway, 2000:313). Hennes manifest är inte en spekulatation om att cyborgs är något vi kommer att *bli* i framtiden utan hon skriver tydligt att det är något som vi redan *är*. Anledningen till att hon skriver denna essä är på grund av att hon känner en oro inför teknologins utveckling. Hon påpekar att cyborgen inte från början är en feministisk vision utan att den faktiskt är ett resultat av militarism och patriarkal kapitalism och att teknologin därför kan komma med nya former av maktutövande (Haraway, 2000:293). Det hon menar att vi måste göra är att hitta nya typer av analyser och politiska riktningar för att kunna använda teknologins utveckling till marginaliserade grupperns fördel. Här belyser hon teknik som underlättar kommunikation som ett sätt för att omskapa våra kroppar och skapa nya sociala relationer för kvinnor världen över (Haraway, 2000:302ff).

Haraway använder ordet *kvinnor* upprepade gånger i sin essä men hon är noga med att påpeka att detta inte är någon essentiellt fixerad grupp hon pratar om och manifestet genomsyras av en kritik till så väl könsmaktsordningen som till förtryckande strukturer kring ras och klass. Haraway påpekar att dessa uppdelningar inte alltid har funnits och att de därför även kan brytas. Hon menar också att de kommer göra det så fort kommunikationen mellan människor världen över utökas, sprids och blir mer komplex (Haraway, 2000:300). *Kommunikation* är alltså ett av de verktyg som Haraway nämner som med hjälp av cyborgen kan frigöra marginaliserade grupper. Hon beskriver denna kommunikation som en *väv* som ska sträcka sig mellan grupper världen över med syfte att kollektivt bygga teorier som baseras på erfarenheter. Att hon använder sig av väv istället för nätverk förklarar hon såhär ”’Networkning’ is both a feminist practice and a multinational corporate strategy – weaving is

for oppositional cyborgs” (Haraway, 2000:207). Även här påpekar hon att denna allians ska överskrida gränser om ras, kön och klass.

När jag vidare kommer använda mig av termen cyborgfiguration är det alltså Haraways beskrivning av en feministisk cyborg jag syftar till. Jag vill med hjälp av min valda metod undersöka hur Haraways teorier kan omsättas i praktiken. Jag kommer dels undersöka relationen mellan maskin och människa men även hur kommunikation kan vara ett verktyg för frigörelse. Vidare så kommer jag presentera begrepp och teorier från Braidotti och Barad där mitt val av dessa grundar sig i att de refererar till Haraway och är inspirerade av hennes teorier. Jag anser att Braidotti gör en förlängning av Haraways tankar om framtiden för relationen mellan människan och teknik medan Barad tar hjälp av cyborgfigurationen för att förklara sin teori. Denna koppling gör att jag anser att jag kan ha cyborgfigurationen som en utgångspunkt i min studie.

4.2. Braidottis as if-praktik och det nomadiska subjektet

Som jag nämnde tidigare anser jag att Braidotti gör en förlängning av Haraways teorier kring cyborggen och det gör hon bland annat genom att lyfta fram en del av figurationen som inte fick lika stort utrymme i cyborgmanifestet, nämligen betydelsen av ironi. I inledningen till manifestet skriver Haraway: ”Irony is about humour and serious play. It is also a rhetorical strategy and a political method, one I would like to see more honoured within socialist-feminism” (Haraway, 2000:291). Anledningen till att jag valt Braidotti är just på grund av att hon fokuserar på denna strategi och att jag anser att den är intressant i förhållande till min studie.

I *Cyberfeminism with a difference* börjar Braidotti (2003:239ff) med att förklara att det pågår en postmodernistisk kris där rasism växer sig större och stora delar av världen exploateras. Hon tar upp teknologins utveckling som en stor faktor i vår postmoderna tid och säger, precis som Haraway, att vi måste skapa nya perspektiv och politiska strategier för att göra tekniken till ett verktyg för en feministisk agenda. Hon säger att denna kris inte bara ska ses som hopplös utan att den även kan skapa stora möjligheter för feminismen. Vidare nämner hon feministiska kultur- och mediaaktivister som ikoner för detta skifte av perspektiv och tar riot girls som exempel. Hon menar att dessa feminister använder sig av parodi och ironi för att göra motstånd mot förtryckande strukturer och att detta är eftersträvänsvärt. Det här sättet att

använda sig av parodi och ironi som politiskt verktyg är det som lägger grunden för hennes presentation av den praktik hon kallar *as if* (Braidotti, 2003:246).

As if-praktiken handlar om uppror genom humor där repetition (Butler) och mimik (Irigary) öppnar upp och gör plats för feministiskt agentskap. Braidotti menar att detta kan vara stärkande när det kommer till frågor om identitet och politisk subjektivitet. Denna strategi är provokativ och kan på grund av det uppfattas som en aggressiv handling. Braidotti påpekar att det är svårt att beskriva eller sammanfatta hur ironi och parodi fungerar utan att det egentligen bara går att praktisera (Braidotti, 2003:248). När jag använder mig av as if-praktiken för att analysera mitt material så kommer jag därför se till hur humor används överlag istället för att försöka definiera ironi och parodi.

För att använda sig av Braidottis as if-praktik som teori anser jag att det även är viktigt att ha en förståelse för hennes begrepp *nomadiskt subjekt*, som precis som Haraways cyborg kan ses som en feministisk figuration (Lundberg, 2008:44). I Braidottis andra verk så har hon skrivit mycket om det historiska begreppet "Kvinna" och menar att det är en kategori som genom århundrande tvingat in kvinnor i en och samma biologiskt deterministiska och kulturellt essentialiserade definition. För att bryta upp denna diskursiva konstruktion menar hon att kvinnor måste göra sig själva till kvinnliga feministiska subjekt. Alltså definiera sig själva. Braidotti har genom flera olika verk belyst skillnader mellan kvinnor och män, skillnader kvinnor emellan och skillnader inom varje enskild kvinna. Genom att visa på alla dessa skillnader så menar hon att det enhetliga och universella begreppet "Kvinna" kan brytas. Det är genom detta som det feministiska subjektet frigörs och blir till ett *nomadiskt subjekt*. Detta subjekt är i ständigt politiskt, passionerat och kritisk i sin jakt på nya platser och identiteter (Lykke, 2009:91ff).

I slutet av sin essä visar Braidotti de starka kopplingar som finns mellan hennes as if-praktik och det nomadiska subjektet. Hon menar att genom den praktik som hon presenterat är det möjligt för kvinnor att omdefiniera femininitet och göra det till en plattform för valmöjligheter snarare än något fixerat och obligatoriskt. Hon skriver att vi måste bränna upp kvinnan som varit för att göra plats för en ny typ av femininet som erbjuder mer flexibilitet och mångfald. Enligt Braidotti är humor som ironi och parodi centrala verktyg för att åstadkomma detta och hon citerar Bad Girls: "Through laughter our anger becomes a tool of liberation" (Braidotti, 2003:257).

4.3. Barads intra-aktion och diskurs-materiell praktik

Fysikern Karen Barad använder sig av sin bakgrund inom naturvetenskap när hon gör en feministisk teoretisering av förhållandet mellan diskurs och materialitet. Med stor inspiration från fysikern och nobelpristagaren Niels Bohr så presenterar hon ett nytt teoretiskt perspektiv som kallas *agential realism*. De begrepp som kommer vara relevanta för min studie är främst *diskurs-materiell praktik* och *intra-aktion*. Senare ska jag motivera mitt val men först ska jag försöka förklara dessa komplexa begrepp.

Till att börja med, för att förstå Barads begrepp krävs en grundförståelse för Judith Butlers begrepp performativitet. Butler menar att kön är performativt vilket innebär att kön skapas genom tal och handling. Hon menar att talhandlingar placerar in individer i könsidentiteter och att vi där igenom blir könade subjekt. Det är genom upprepningar av sådana talhandlingar som det konstruerade könet blir fixerat och upplevs essentiellt (Lykke, 2009:62ff). Enligt Barad själv så är hennes mål att bidra till att stärka de teoretiska verktygen kring performativitet inom feministisk forskning. Det här vill hon göra genom att utvidga begreppet med perspektiv från naturvetenskap och posthumanism men framförallt genom att inkludera materialitet (Barad, 2003:803). Barads teoretiseringar växer fram ur en kritik gentemot att språk och ord, genom representation, fått alldeles för stor betydelse inom det konstruktivistiska tänkandet. Hon menar att inom termer som diskurs, representation och performativitet så framstår materia som någonting passivt men enligt Barad är materiella ting snarare ett görande än konkreta objekt eftersom de är ytterst aktiva i förhållande till människan och världen omkring. Hon menar att det inte bara är språket som skapar världen så som vi förstår den utan att även materia har en stor roll i denna konstruktion. Mänskliga- och icke-mänskliga ting är ständigt i en växelverkan med varandra där båda delar är aktiva komponenter. Det är denna samverkan som hon kallar *intra-aktion* (Barad, 2003).

Denna intra-aktion är det som skapar agens menar Barad och påpekar att det är viktigt att vi ser på agens som dynamiskt och inte som något människan eller materia besitter. Detta gör att uppdelningen mellan subjekt och objekt blir mer otydlig. Eftersom materiella ting, enligt Barad, inte är passiva utan ingår i en ständig samverkan så kan vi inte bara se till språket och ordens betydelse för att förstå hur vi skapar mening i världen. Barad anser att diskurs har fått fel betydelse då det i många sammanhang anses vara likställt med språket och att materia då blir något som *studerar* snarare än något som har en aktiv roll i skapandet. Hon vill istället att

begreppen materialitet och diskurs ska användas på ett sätt som belyser deras samspel och gemensamma implikationer. Här skulle jag säga att *diskurs-materiell praktik* kommer in. Jag anser att Barad använder sig av begreppet som en utökning av *diskursiv praktik* för att materialets betydelse inte ska glömmas bort i analysen. Därför finns det starka kopplingar mellan Barads teorier och diskursanalys som jag har valt som metod, detta förklarar jag närmare i metod-avsnittet.

Det som gör Barads begrepp intressanta för min studie är att de tillåter en förståelse för hur kroppen inte är ett objekt utan snarare en aktiv roll i skapandet av diskurser. Barad är även noga med att poängtera att det inte bara är mänskliga kroppar som är aktiva utan det gäller alla typer av kroppar, mänskliga som icke-mänskliga. Det här gör att dessa teorier kan hjälpa mig att förstå alla aspekter av #dansaförstina som agenter, till exempel Instagram, kläderna eller annan rekvisita. En annan anledning till att jag valt Barad är att hennes teorier hänger starkt ihop med Haraways. Båda har bland annat stort fokus på hur den dualistiska världsordningen och hur uppdelningar mellan till exempel människa/icke-människa, natur/kultur och socialt/vetenskapligt kan överskridas. När Barad säger att materia och människor inte har inneboende egenskaper betyder det att deras betydelser inte kan fixeras, på samma sätt som cyborgens beskrivs som gränslös. Barad säger även att Haraways cyborgfiguration är en personifiering av hennes syn på relationen mellan människa och materia (Barad, 2003:808). Med hjälp av Barads teorier kan jag alltså förstå hur cyborgfigurationen blir till och verkar. Slutligen så är den främsta likheten mellan mina tre teoretiska perspektiv det gemensamma fokus på hur tankar från posthumanismen kan användas inom feministisk forskning och bidra med verktyg för motstånd.

5. Metod

I det här avsnittet presenterar jag den metod som jag använt mig av och varför. Jag förklarar även de diskursteoretiska begrepp som varit centrala i min analys.

5.1. Urval

För att ta reda på vilken metod som skulle hjälpa mig att besvara mina frågeställningar och studera mitt empiriska material så tog jag hjälp av Lykkes (2009) bok *Genusforskning*. I boken diskuterar hon vilka vetenskapsteoretiska och metodologiska frågor som varit centrala inom det genusvetenskapliga fältet och hur dessa har växt fram. Som jag nämnde i avsnittet om teoretiska perspektiv ägnar Lykke ett helt kapitel åt kroppsmaterialistisk genusteori där teoretiker som Barad, Haraway och Braidotti är centrala för att senare kommer hon in på vilka metoder samt metodologiska dilemman som kopplas ihop med dem. När det kommer till metod så skriver hon att diskursanalys och narrativanalys är viktiga metoder för att förstå sig på hur subjekt skapas, vilket är en viktig del i det jag vill studera (Lykke, 2009:165). Jag kom fram till att diskursanalys är det jag vill använda mig av eftersom jag anser att mitt material inte har ett tydligt narrativ.

Diskursanalys är en kvalitativ metod som används för att studera hur diskurser produceras och verkar i samhället. I boken *Diskursanalys som teori och metod* beskriver Winther Jørgensen & Phillips (2000) metoden och presenterar olika inriktningar som vuxit fram inom det diskursanalytiska fältet. De tre inriktningarna är diskursteori, kritisk diskursanalys och diskursanalys som alla vilar på en socialkonstruktionistisk grund vilket gör att jag anser att de passar bra ihop mina teoretiska perspektiv. Den här grunden innebär nämligen att de bland annat är kritiska mot en objektiv sanning och ser på vetenskapen som historiskt och kulturellt präglad. De har även fokus på hur vårt sätt att uppfatta världen skapas av sociala processer och hur dessa världsbilder påverkar våra sociala handlingar (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:7ff). Nedan presenterar jag vilken av de tre inriktningarna jag valt samt vilka begrepp jag använt mig av.

5.2. Diskursteori

Av de tre inriktningarna av diskursanalys som jag presenterade ovan så har jag valt *diskursteorin*. Det här valet baserar jag dels på att den går bra ihop med mitt empiriska

material eftersom den inte har lika starkt fokus på textuppbyggnad som till exempel den kritiska diskursanalysen har. En annan anledning är att diskursteorins utgångspunkt är att diskurser står i konflikt till varandra och därför ständigt omformas. Eftersom #dansaförstina kan ses som en motreaktion på en rådande diskurs kring tjocka kroppar i samhället så vill jag analysera hur en diskurs kan produceras i motstånd mot en annan. Med hjälp av diskursteorin kan jag alltså undersöka hur en diskurs skapas snarare än att synliggöra en som redan är etablerad (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:13).

Diskursteorin kommer från Laclau & Mouffe och den här metoden har stort fokus på sociala fenomen och hur dessa aldrig varken är, eller kan bli, fixerade och absolut sanna. Diskursteorin är speciellt stark när det kommer till analys av gruppbildning och kollektiv identitet. Laclau & Mouffe har stort fokus på teoriutveckling och erbjuder därför många olika begrepp. Jag kommer inte använda mig av hela det diskursteoretiska fältet utan istället välja ut de begrepp som tillsammans med mina teoretiska perspektiv är relevanta för mitt syfte. Winther Jørgensen & Phillips säger att diskursteorin med fördel kan kombineras med andra teorier och därför anser jag att det går att göra såhär och fortfarande ha en fulländad diskursanalys (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:13). Nedan presenterar jag de begrepp jag valt.

5.2.1. Knuttecken

I sin diskursteori presenterar Laclau & Mouffe samlingsbegreppet *knuttecken* som utgörs av *nodalpunkter*, *mästersignifikanter* och *myter*. Dessa begrepp kan hjälpa en att hitta relevanta tecken i en diskurs för att vidare förstå hur dessa skapar betydelse. Kortfattat skriver de att vi kan se på dessa knuttecken på följande sätt: nodalpunkter organiserar diskurser, mästersignifikanter organiserar identiteter och myter organiserar ett socialt rum (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:57). Nedan kommer en beskrivning av varje enskilt begrepp.

Nodalpunkter är de tecken som hela diskurser organiseras runt och som ger övriga tecken sin betydelse. Vi kan alltså se tecken i förhållande till varandra där nodalpunkten utgör ”kärnan”. Nodalpunkten i sig har oftast inte en specifik betydelse utan får det först när den ses i sammanhang med diskursen. Ett exempel som ges i boken är att kroppen är en nodalpunkt inom en läkarvetenskaplig diskurs. Det är bara i förhållande till kroppen som ord som vävnad, skalpell och symptom får sin mening fixerad och kroppen som nodalpunkt får en betydelse. Dessa relationer mellan tecken kan ses som ett nät som utgör grunden för diskursen. Det är

även viktigt att komma ihåg att diskursen blir till en helhet genom att exkludera vissa möjligheter, tecken och betydelser (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:33).

Mästersignifikanter är ett begrepp taget från Lacan och syftar till identitetens nodalpunkter och kan hjälpa en att förstå hur *individen* struktureras diskursivt. En mästersignifikant kan till exempel vara individens könsidentitet och beroende på vilket diskurs man rör sig inom så har olika könsidentiteter olika betydelser. I mitt avsnitt om teoretiska perspektiv har jag berört ”kvinnor” som kategori och hur denna innehåller olika historiska antaganden om hur en person som identifierar sig, eller av samhället läses, som kvinna bör vara. Olika diskurser erbjuder olika innehåll åt vissa identiteter och därför anser jag att det är relevant att försöka identifiera dessa mästersignifikanter i mitt material (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:50).

Begreppet *Myter* används av Laclau & Mouffe för att belysa hur samhället inte är en objektiv helhet där allt har sina fasta platser och betydelser. Samhället är bara delvis och tillfälligt strukturerat och befinner sig därför i ständig förändring. Som exempel på en myt tar de *länder*. Ser vi till Sverige så behövs en uppfattning om landet för att handlingar, så som svensk ekonomi eller politiska frågor, ska få betydelse för oss. Men i sin helhet är inte Sverige någon fixerad och objektiv sanning. Enligt diskursteorin är diskursanalysens syfte att avslöja vilka myter om samhället som påverkar och genomsyrar våra handlingar. Vissa myter kan framstå som objektivt sanna medan andra framstår som omöjliga (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:46,47).

I min analys har jag använt dessa knuttecken för att få en detaljerad överblick över mitt empiriska material. Jag har börjat med att identifiera nodalpunkt, mästersignifikant och myt för att sedan strukturera upp analysen utefter dessa tecken och väva ihop dem med mina teoretiska perspektiv. Det här har gett mig en bra överblick av studien men även en strukturerad analys som är lätt att följa med i.

5.2.2. Antagonism, hegemoniska interventioner och dekonstruktion

Som jag nämnde tidigare så menar Laclau & Mouffe att det sociala genomsyras av konflikt och kamp vilket gör att man kan se det som att diskurser ständigt bråkar med varandra. Det här innebär att det är viktigt att ha med det som en faktor i sin diskursanalys. *Antagonism* är diskursteorins begrepp för konflikt och syftar till att beskriva det som händer när olika identiteter hindrar varandra. Detta tankesätt grundar sig i att människan har fler identiteter

samtidigt, till exempel kan en person vara mamma, polis och fotbollsspelare. Men om identiteten som polis hindrar personen från att vara fotbollsspelare så menar diskursteorin att dessa identiteter har ett antagonistiskt förhållande till varandra (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:54,55). Begreppet *hegemoniska interventioner* hänger ihop med antagonism då det kan upplösa dessa konflikter mellan identiteter genom att en diskurs blir dominant. Den hegemoniska interventionen är en process som sker när antagonism råder och som ser till att konflikten löses genom att ordningen återupprättas. Resultatet av detta blir en ny fixering av betydelse, en diskurs. Denna etablering av hegemoniska diskurser menar Laclau & Mouffe är en viktig aspekt av sociala processer (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:55).

Dekonstruktion är också ett viktigt begrepp i förhållande till dessa processer eftersom det istället beskriver det som sker när hegemoniska diskurser upplöses. Det är ett sätt att visa på hur diskurser kunde ha skapats på ett annat sätt och att hegemonin inte är ”naturlig” och fixerad. Med detta begrepp kan man göra en diskursanalys som går ut på att dekonstruera strukturerna i samhället och visa på att detta är skapade av politiska och sociala processer. Ett exempel som ges i boken är att till exempel *invandrare* i en viss diskurs kopplas ihop med *kriminalitet* och att man med hjälp av diskursanalys kan visa på att denna koppling bara är socialt och politiskt konstruerad (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:56).

De ovannämnda begreppen anser jag blir intressanta i förhållande till mitt material eftersom jag tidigare nämnt att #dansaförstina skapades i reaktion mot en händelse i tv-programmet *Malou Efter tio*. De har hjälpt mig att få en förståelse för vilka diskurser som står i konflikt med varandra men även vilket motstånd som görs i filmerna.

5.2.3. Diskursteori tillsammans med Barads intra-aktion

Jag har ovan presenterat de begrepp från diskursteorin som jag har använt mig av i min analys men jag anser att det är viktigt att här belysa hur Barads intra-aktion påverkat min metod. Som jag beskrev i mina teoretiska perspektiv så vill Barad att forskare som studerar hur diskurser skapas inte bara ska ta hänsyn till lingvistisk representation utan även se materia som agenter i processen. Barads teori om intra-aktion och diskurs-materiell praktik blir inte bara ett teoretiskt perspektiv för mig utan snarare ett förhållningssätt till materialet som är tätt knutet till den metod jag använder mig av. Barads intra-aktion har utvidgat min diskursanalys och hjälpt mig att se på vissa tecken i mitt material som materiella ting med agens snarare än passiva objekt.

5.3. Metodologiska dilemman

I sitt första kapitel belyser Rose (2012) en del av den debatt som bedrivits kring visuellt material och metoder där kritiken bland annat kommit från humanistiska discipliner. Hon tar upp en problematik med att visuellt material riskerar att producera och upprätthålla sociala skillnader så som klass, ras, sexualitet och kön beroende på hur materialet skapas, vad det skildrar och hur det studeras (Rose, 2012:7ff). Därför påpekar Rose att man som forskare måste ta materialet seriöst, tänka på dess sociala förhållanden och effekter samt vara medveten om sin blick (Rose, 2012:16ff).

Även Haraway och Barad har mycket tankar kring metodologiska dilemman och reflexivitet. Deras teorier som baseras på relationen mellan subjektet och objektet samt situering är det jag anser är relevant för mig i den här studien. I koppling till Barads begrepp intra-aktion så menar hon att forskningsobjektet och forskningssubjektet är två positioner som på förhand inte är avgränsade utan befinner sig i en intra-aktion med varandra. Samtidigt är gränser nödvändiga för att ett vetenskapligt arbete ska kunna utföras och därför menar Barad att det är viktigt att det sker en tydlig avgränsning av dessa positioner. Alltså ska inte bara forskningsobjektet avgränsas utan även forskarens position.

Strategin kring hur relationen mellan forskare och forskningsobjekt ska avgränsas har samband med Haraways begrepp *situerad kunskap*. Haraway är kritisk till det hon kallar *gudstricket* vilket är en syn på forskaren som någon som kan ställa sig utanför och höja sig över det som den analyserar och därigenom producera objektiv kunskap. Hon menar istället att forskaren ständigt är involverad, delaktig och medansvarig i den vetenskap som produceras samt att detta måste synliggöras genom att forskaren positionerar sig. Haraway anser att objektiv kunskap kan produceras men att det resultatet är kontextbundet och lokalt, inte någon universell sanning. Det är dessa tankar kring reflexivitet och situering som får mig att ständigt motivera mina val samt vara tydlig med mina avgränsningar kring metod, teori och material genom hela uppsatsen (Lykke, 2009:167ff).

6. Analys

Jag valde att lägga upp min analys på så sätt att jag först studerade materialet noggrant för att urskilja de *knuttecken* jag tagit från Laclau & Mouffes diskursteori. Dessa lade sedan grunden för resten av min analys där jag har kopplat nodalpunkt, mästersignifikant och myt till mina teoretiska perspektiv. Det var ett sätt att strukturera upp arbetet på för att underlätta för både mig och läsaren men det var även en ordning som föll sig mest logiskt för mig under arbetets gång baserat på frågeställningar och teoretiska perspektiv.

6.1. Innehåll och detaljer

Jag kommer börja min analys med att ta en närmare och mer detaljerad titt på mitt valda material. Nedan kommer jag presentera vad jag lägger märke till i varje video för att sedan titta på likheter och skillnader. Det jag tar hänsyn till är vad klippet visuellt visar, vilken musik som spelas samt vad användaren har skrivit för rubrik till klippet.

Under **video 1** har *stinawollter* skrivit ”Borde diska men.” och klippet som visar en kropp iklädd underkläder och strumpor som dansar fartfylt till låten *Can’t touch this*. Trosorna är stora och vinröda, BH:n är svart och enkel och strumporna ser ut som raggsockor med rött och vitt mönster. Det ser ut som personen befinner sig i ett hem och är placerad i någon typ av hall. Hela kroppen är aktiv i dansen där benen säras och armarna snurrar. I andra halvan av klippet vänds ryggen mot kameran och rumpan skakas. Ansiktsuttrycket är livligt i videon där personen biter sig i läppen samt har munnen öppen under dansen.

I **video 2** står en person i endast höga leopardmönstrade trosor och svarta tassels på bröstvårtorna. Klippet ser ut att vara inspelat i ett sovrum med neddragna persienner och personen är placerad mellan säng och garderob. Kroppen gungar upp och ner medan bröstet, tillsammans med tofsarna, snurrar och händerna är placerade på höfterna. I övrigt är kroppen still. Personen ler och sjunger med i låten genom hela klippet. Texten i låten som spelas går ”I really, really, really like boobs” vilket är samma sak som användaren skrivit under klippet. I bildtexten finns också 20 stycken hashtaggs utöver #dansaförstina. Bland annat följande: #refusethefatshame #allakropparärbrakroppar #loveyourbody #alternativecurves #allabröstärbrabröst.

Video 3 är uppladdad av en användare som i sin bildtext frågar vilka personerna är som följer

kontot och varför de följer det. I sista meningen står det: ”Jag passar på att #dansaförstina under tiden”. I klippet ser vi en kropp som är iklädd vita trosor och ett kort svart linne som gör att magen hänger ut. Personen dansar tillsammans med ett dammsugarskaft till låten *Högt över havet*. Dansen är relativt lugn tillsammans med tempot i låten men det händer mycket i klippet då benen och armarnas rörelser är stora och dammsugaren har en aktiv roll dansen. Personen rör sig även fram och tillbaka mot kameran och snurrar runt vid ett tillfälle. Videon ser ut att vara inspelad i ett kök där diskbänken är full av saker och det står något som ser ut som soppåsar i bakgrunden.

Den fjärde och sista **video 4** är även den inspelad i ett kök. Personen står och diskar när den plötsligt släpper alla saker, vänder sig om och sliter upp rocken den har på sig. Utöver det är kroppen iklädd svarta trosor och BH samt solglasögon. Dansen är livlig då personen skakar på kropp och huvud, sträcker ut armarna, snurrar runt, slänger med rocken och vickar på rumpan. Under hela klippet sjunger personen med i låten som spelas, vilket är *Varje gång jag ser dig*. I bildtexten nämns kontot *stinawollter* och användaren skriver bland annat ”Idag behövde jag göra som du, dansa istället för att diska”.

6.1.1. Gemensamt innehåll

Nedan kommer jag leta efter vilka likheter och skillnader jag ser i mitt material samt försöka identifiera de *knuttecken* från Laclau & Mouffes diskursteori som jag presenterade i mitt metodavsnitt.

Nodalpunkten är det tecken som är central i en diskurs och som andra tecken får en betydelse i förhållande till. För mig är det ganska tydligt att det är kroppen som utgör kärnan i mitt material men det som är intressant att titta på är vilka tecken som finns knutna till kroppen i #dansaförstina och vad dessa får för betydelse. Vad får andra tecken för betydelse i förhållande till kroppen som nodalpunkt i dessa klipp och vad är det för typ av kropp som är i fokus? Enligt Laclau & Mouffes teori så utgör relationerna mellan dessa tecken ett nät av betydelser vilket i sin tur utgör grunden för diskursen (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Övriga tecken jag ser i mina valda klipp och som jag anser kan vara intressanta att titta närmare på är: tuttar, trosor, BH, disk, dammsugare, musik, fett, dans, tatueringar, tassles, sovrum, kök, solglasögon, rock och rumpa. Vad dessa tecken kan ha för betydelse i diskursen kommer jag titta på i nästa avsnitt *nodalpunkt i intra-aktion* med hjälp av Barads begrepp intra-aktion.

Nästa knuttecken att identifiera är *mästersignifikanten*, vilket beskrivs som identitetens nodalpunkt (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Ett exempel på en mästersignifikant är individens könsidentitet, men eftersom jag tidigare sagt att jag tar avstånd från att försöka tolka eller anta någons könsidentitet, etnicitet, klass, sexualitet eller ålder så kommer jag inte att göra det. Istället skulle jag vilja ange *cyborgfigurationen* som en mästersignifikant i mitt material. Haraway (2000) beskriver cyborgen som en korsning mellan organism och maskin som ständigt omdefinierar kroppen och samhället vilket i sin tur leder till att dess identitet aldrig blir fixerad. De fyra klipp jag studerar har en nära relation till teknik eftersom de endast existerar på en viral plattform samt är inspelade med hjälp av videoteknik. På så sätt anser jag att de kroppar man kan se under #dansaförstina existerar i en korsning mellan organism och teknik. I detta möte blir cyborgfigurationen till och den kommer jag med hjälp av Haraway studera i en senare del av analysen för att se vad den har för betydelse för mina frågeställningar.

Det sista knuttecken jag ska identifiera i mitt material är *myten*. Laclau & Mouffe menar att diskursanalysen syfte är att avslöja dessa myter och hur de påverkar oss. Detta är ett sätt att belysa hur samhället inte är en objektiv helhet utan befinner sig i ständig förändring. En myt är alltså något som kan framstå som sant och objektivt men som i själva verket bara är tillfälligt strukturerat (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). I mitt material skulle jag vilja påstå att myten är *femininitet*. Det här påståendet grundar jag i att det finns flera feminint kodade tecken med i filmklippen och några av dem nämnde jag tidigare; tuttar, trosor, BH, disk, dammsugare, dans, tassles och kök. Vad denna myt har för betydelse för mitt material kommer jag undersöka vidare i min analys med hjälp av Braidottis teorier.

Sammanfattning: I det här avsnittet har jag tagit en mer detaljerad titt på mitt material och fått en överblick över innehållet med hjälp av Laclau & Mouffes knuttecken. Nodalpunkten har jag identifierat som kroppen, mästersignifikanten som cyborgidentiteten och myten har jag avslöjat som femininiteten. Den här överblicken och det nät av tecken jag identifierat i materialet kommer lägga grunden för resten av min analys.

6.2. Nodalpunkt i intra-aktion

Vidare kommer jag undersöka min identifierade nodalpunkt, kroppen, närmare och se hur andra tecken får betydelse i relation till den. Som tidigare nämnt är det detta nät av relationer som enligt Laclau & Mouffes utgör grunden för en diskurs (Winther Jørgensen & Phillips,

2000). Det här kommer jag göra med hjälp av Barads *materiell-diskursiva praktik* som jag presenterade i mitt teoriavsnitt. Anledning till att jag använder mig av Barads teorier här är för att försöka få en förståelse för hur de materiella ting jag identifierat har betydelse i skapandet av den diskurs som jag undersöker.

Enligt Barad är det viktigt att ta hänsyn till materias betydelse i hur vi skapar och förstår världen genom diskurser. Hon menar att mänskliga och icke-mänskliga ting ständigt befinner sig i en växelverkan och att det är i den här relationen som mening skapas, hon kallar det *intra-aktion*. Barad menar att när denna intra-aktion sker så suddas gränsen mellan tingen i växelverkan ut och eftersom de ständigt förhåller sig till varandra så kan inte gränser eller kategorier fixeras. Hon menar alltså att materia inte har inneboende betydelser utan att materiella ting istället har *agens* i förhållande till världen runt omkring (Barad, 2003). Med Barads teorier så kan jag tolka det som att nodalpunkten (kroppen) i mitt material är en agent som i förhållande till andra tecken (materiella ting) skapar tillfälliga betydelser genom intra-aktion. Det är dessa som jag nu vill försöka förstå för att få en överblick över det nät av relationer som utgör diskursen.

Ett gemensamt tecken i alla de fyra videos som jag analyserar är underkläder. Men vad får underkläderna för betydelse i förhållande till kroppen i det här fallet? För mig blir det ett sätt att rikta större uppmärksamhet till den fysiska kroppen i sig. Underkläderna döljer vissa delar men framhäver andra. Utifrån min blick är de mest centrala kroppsdelarna rumpa, mage och tuttar i de fyra filmerna. Annan materia som befinner sig i en intra-aktion med kroppen, och som kanske bidrar till att dessa kroppsdelar hamnar i fokus, är fett. Relationen mellan kropp och fett är det som egentligen startade #dansaförstina då Katrin Zytomierska sa att tjocka personer är något folk skrattar åt (von Sivers, 2015-09-23). Utifrån detta synsätt kan vi även tolka det som att det är fett i Stina Wollters klipp (video 1) som gör att kroppen, men även personen, uppfattas som tjock. I video 2 gör personen uttalat motstånd mot den här uppfattningen av fett när den skriver #refusethfatshame. Att visa upp en tjock kropp på det sätt som Wollter gör är normbrytande i vårt västerländska samhälle eftersom smala kroppar är idealet och de som annars får synas. Personerna i video 2, 3 och 4 visar även de upp fett på ett sätt som inte går i linje med idealet och därför tolkar jag deras handlingar som normbrytande också.

Även tuttar kan hamna under kategorin fett men får ändå en annan betydelse i förhållande till

kroppen än vad jag nyss presenterade. Tuttar på en kropp gör att samhället läser personerna som ”kvinnor” eftersom det socialt och kulturellt är en feminint kodad kroppsdel. Här är det viktigt att återigen nämna att enligt Barads (2003) teorier så har inte materiella ting i sig en inneboende egenskap utan får det i förhållande till andra saker. I video 2 är tuttarna centrala baserat på dansen, undertexten och låten i klippet. Dessa tuttar befinner sig i en intra-aktion med tassels vilket för mina tankar till burlesque, vilket även det är feminint kodat i vårt samhälle. Jag upptäcker att feminint kodade saker och sysslor är återkommande i mitt material och de jag har urskilt är främst: dammsugare, disk, trosor, burlesque, kök, rumpa, tuttar. Vad skapas i växelverkan mellan kroppen och dessa tecken?

Alla klipp jag valt ut refererar på något sätt till feminint kodade sysslor. Under video 1 står det ”Borde diska men.”, i video 2 är burlesque centralt, i video 3 dansar personen med en dammsugare och i video 4 är disken närvarande igen. Barads teori om intra-aktion grundar sig i Butlers begrepp performativitet vilket kort innebär att kön skapas genom upprepat tal och handlingar (Lykke, 2009:62ff). Barads mål är att inkludera materias betydelse i det performativa. När jag ser till mitt material blir handlingarna och personerna könade just på grund av den materia som växelverkar med kroppen; dammsugare, trosor, tassels och så vidare. Men frågan som blir relevant för min studie är huruvida personernas relation till dessa tecken kan ses som en ironisering av det feminina och om det i så fall är en medveten politisk handling? Den frågan kommer jag undersöka i de kommande avsnitten.

Slutligen så vill jag belysa den intra-aktion som dessa kroppar befinner sig i tillsammans med teknik. Att studera denna relation utifrån Barads teorier gör att både Instagram och kroppen ses som aktiva roller i skapandet av #dansaförstina. Denna växelverkan gör även att det är svårt att dra en tydlig gräns mellan vart kroppen slutar och Instagram börjar. Kroppen befinner sig inte längre där den fysiskt existerar men vi kan ändå studera den som en kropp i den virtuella världen. Detta gör att det virtuella och det fysiska smälts samman. Det är denna sammansmältning som gör att jag anser att Haraways cyborgfiguration är närvarande i mitt material. Cyborgen är en korsning mellan människa och maskin där gränser överskrids och den dualistiska uppdelningen blir otydlig (Haraway, 2000). Barad påpekar flera gånger att det inte finns tydliga gränser i en intra-aktion och tar själv cyborgen som ett exempel på det (Barad, 2003:808). Cyborgfigurationen är det jag kommer titta närmare på i nästa avsnitt.

Det finns många intra-aktioner att analysera i materialet eftersom jag visuellt kan se personen,

dansen och rummet. Jag kan alltså se alla materiella ting som är närvarande. Jag har därför gjort ett urval. De tecken jag presenterat i det här avsnittet är de jag anser är mest relevanta för min studie och är de som jag kommer fokusera på i resten av analysen.

Sammanfattning: I det här avsnittet har jag identifierat en diskurs som grundar sig på relationerna mellan kroppen, fett, tuttar, kläder och Instagram. Jag har även sett till vilka materiella ting som är aktiva i skapandet av feminint kodade handlingar samt hur cyborgfigurationen blir till genom intra-aktion mellan kropp och teknik.

6.3. Cyborgidentiteten som mästersignifikant

I avsnittet *gemensamt innehåll* så valde jag att tolka cyborgfigurationen som mästersignifikanten i mitt material. Mästersignifikanten är enligt diskursteorin ”identitetens nodalpunkt” och kan hjälpa mig att förstå hur individerna i mitt material struktureras i diskursen. Laclau & Mouffe menar att olika diskurser erbjuder olika innehåll åt vissa identiteter och det är detta innehåll som jag vill försöka hitta i det här avsnittet (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:50). I slutet av förra avsnittet så argumenterade jag för att cyborgfigurationens uttryck var direkt kopplad till Barads intra-aktion. Jag påstod att cyborgfigurationen blir till genom relationen mellan kroppar och Instagram och det kommer utgöra grunden för min analys i det här avsnittet. Jag kommer vidare studera på vilket sätt figurationen kan vara feministisk och vad den har för betydelse för mina frågeställningar.

Haraway lyfter fram cyborggen som en politisk strategi för att använda teknikens utveckling till något positivt för en feministisk frigörelse. Hon menar att förtryck till stor del beror på den dualistiska uppdelningen av världen men att cyborggen överskrider dikotomiernas gränser och därför kan bryta upp denna ordning för att frigöra marginaliserade grupper (Haraway, 2000). Det är stora visioner som presenteras i cyborgmanifestet och jag vill här påpeka att min studie inte syftar till att göra anspråk på någon universell frigörelse för en grupp marginaliserade individer. Haraway beskriver cyborggen som gränslös och starkt kopplad till bland annat ironi och perversitet där den verkar helt utan oskuldfullhet (Haraway, 2000:292). Jag beskrev tidigare individerna i mitt material som *normbrytande* på grund av deras handlingar. Jag anser att personernas dans och uppvisande av kroppen sker med stolthet på ett sätt där skam inte är närvarande. Detta kan tolkas som den hänsynslöshet som Haraway menar är förenad med cyborggen. Jag kommer nu att titta närmare på mitt material för att se hur cyborgfigurationen tar sig uttryck i respektive video. Genom att göra detta så undersöker jag min frågeställning

angående hur kroppen som agent kan göra motstånd med hjälp av sociala medier.

Det första jag reagerar på i video 1 är låtvalet. Personen dansar till *Can't touch this* vilket jag tolkar som ett aktivt val där budskapet på något vis blir att kroppen inte är till för någon annan än personen själv. Den bestämmer själv över sin kropp. Jag ser även en självsäkerhet hos personen när den dansar då den biter sig i läppen. Dansen i sig tar ingen hänsyn till vad som uppfattas som sexigt/fint eller hur de olika kroppsdelarna framställs. Personen avslutar klippet med att vicka på rumpan som är vänd mot kameran, vilket kan tolkas som en hänsynslös handling. Kroppen blir för mig normbrytande då den gör motstånd mot förväntningarna kring hur en avklädd och dansande kropp bör se ut när den visas upp för allmänheten. Kroppen tar alltså plats och den gör det med hjälp av sociala mediers förmåga att sprida information.

I video 2 är det som sagt bara tutarna som dansar vilket jag tolkar som normbrytande då vi inte är vana att se tuttar i rörelse på det här sättet eftersom det är en socialt och kulturellt sexualiserad kroppsdel som ofta visas i förhållande till betraktaren. Det är det här som gör att jag ser ett motstånd och en hänsynslöshet i denna video. Personen ler genom hela videon samtidigt som toffsarna på bröstet snurrar runt. Leendet skulle jag säga är ett tecken på självsäkerhet och att personen känner sig bekväm med det den gör. Jag vill även lyfta fram att kroppen i videon är väldigt tatuerad, vilket kan tolkas som en symbol för självbestämmande över kroppen. Sist men inte minst så yttrar sig ett motstånd i personens val av undertext till klippet. Det står bland annat saker som: *#refusethifatshame #allakropparärbrakroppar #loveyourbody #alternativecurves #allabröstärbrabröst*. Detta tolkar jag som ett ställningstagande mot normerna kring hur en bra och fin kropp bör se ut.

I video 3 visas mycket hud, precis som i de andra klippet, men här har personen ett kort linne på sig som gör att magen hänger utanför. Personen verkar dock inte bry sig om detta när den gör sin dans och har istället fokus på sina rörelser och dammsugaren som är närvarande. Personen har inte heller någon BH på sig vilket gör att tutarna hänger fritt. Sättet som kroppen syns på i den här videon tolkar jag som normbrytande. Den här videon utstrålar inte lika mycket känslor som de andra gör utan har en mer lugn och metodisk attityd.

I fjärde och sista videon, video 4, så är det första jag tänker på att personen ”dansar som om ingen ser”. Personen är helt hängiven till dansen och rörelserna är snabba, stora och aggressiva. Precis som i video 1 så handlar rubriken om att personen borde diska men istället

dansar, något som jag tolkar som en jag-skiter-i-allt-attityd. Att personen har solglasögon på sig förstärker också denna uppfattning. Den kaxiga attityden är dock förenat med en känsla av glädje och frigörelse som personen utstrålar. Speciellt när den i början av klippet släpper disken, sliter upp rocken och blottar sin kropp. Precis som i video 1 skakar den här personen också på rumpan mot kameran. I slutet av videon sträcks armarna upp i luften och personen tittar upp i taken samtidigt som den gör juck-rörelser mot kameran. Det här vill jag mena visar på kaxig attityd och en hänsynslöshet mot betraktaren, men det kan även visa på den perversitet som jag tidigare nämnde att cyborgfigurationen är starkt kopplad till.

En avsaknad av skuld och skam över hur kroppen framställs genomsyrar alla fyra klipp och gör att jag ser en feministisk agens i dem. Cyborgfigurationen är feministisk och närvarande när personerna i klippet dansar ohämmat och visar upp sin kropp utan hänsyn till betraktaren. De tar plats helt på sina egna villkor och de gör det med hjälp av sociala medier, i det här fallet Instagram. Som jag nämnde tidigare, att stolt visa upp sin kropp, och allt som tillhör den, i dessa positioner anser jag är normbrytande och att bryta normer och inte ta hänsyn till betraktaren anser jag är att göra motstånd. I så fall blir det intressant att titta på frågan: vad är det de gör motstånd mot?

För att förstå vad #dansaförstina gör motstånd mot så tror jag att vi måste titta tillbaka på det som var startskottet för hashtaggen. Som jag nämnde i min introduktion så reagerade människor på att TV4 visade Wollters klipp (video 1) i programmet *Malou efter tio* och att Zytomierska fick sitta i tv-soffan och säga att tjocka personer är något folk hånar och skrattar åt. Hon sa även att personer med mycket fett på kroppen är oattraktiva och lata (Malou efter tio, 2015-09-21). Zytomierska gjorde alltså en koppling mellan hur kroppen ser ut och personens karaktärsdrag. Det här nedvärderande uttalandet gjorde att personer började lägga upp filmer på sig själva när de dansade och taggade dem med #dansaförstina för att stötta Wollter. Sammanfattningsvis skulle jag vilja påstå att det personerna i mitt material har reagerat på är en befäst diskurs som finns kring personer med tjocka kroppar. Med detta perspektiv på motståndet så kan det jämföras med det som diskursteorin kallar *antagonism* vilket kort betyder att diskurser ständigt står i konflikt med varandra (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

Inläggen under #dansaförstina visar alltså på ett motstånd mot en rådande diskurs där tjocka personer tillskrivs egenskaper som bland annat oattraktiva och lata. Enligt Laclau & Mouffe

befinner sig diskurser i en hegemonisk ordning där vissa diskurser är så allmänt accepterade att de anses vara en sanning, detta kan till exempel vara den diskurs kring tjocka kroppar som jag precis nämnde. När dessa diskurser ifrågasätts uppstår en konflikt där de som gör motstånd försöker göra en annan diskurs dominant. Utifrån dessa teorier vill jag påstå att personerna som dansar under #dansaförstina försöker befästa en annan diskurs, en diskurs som säger att kroppen ”bara är en kropp” och inte något som avgör personens karaktärsdrag. Enligt Laclau & Mouffe så försöker de *dekonstruera* en diskurs, alltså bryta ner en diskurs och visa på att den är falsk. Det handlar om att bevisa att strukturerna och normerna som bär diskursen endast är baserade på politiska och sociala processer (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

Som jag nämnde tidigare går det enligt Haraway att bryta och förändra de ordningar som samhället vilar på. Tillsammans med cyborgen så nämner hon ett verktyg som är grundläggande för denna kamp, nämligen *kommunikation*. Haraway menar att kommunikationen är ett verktyg av stor betydelse för feminismens användning av teknik och menar att cyborgen med hjälp av kommunikation är en politisk strategi (Haraway, 2000). Kommunikationen i mitt material kan ses som hashtaggen som länkar alla videos till varandra och skapar något som kan liknas vid ett nätverk. Detta visar på att personerna som dansar inte är ensamma utan gör detta tillsammans, de organiserar sig och stöttar varandra (något som säger sig självt i namnet på hashtaggen). Haraway använder ordet *väv* för att beskriva den kommunikation som kollektivt bygger teorier baserade på erfarenheter. Haraway menar att tekniken på det här sättet hjälper marginaliserade grupper att kommunicera och skapa nya sociala relationer, något som jag anser att #dansaförstina gör (Haraway, 2000).

Sammanfattning: Cyborgfigurationen tar sig uttryck i mitt material del i relationen mellan människa och teknik men även i danserna och uppvisandet av kroppen som kan tolkas som en hänsynslös handling. Det här avsnittet har även visat på att motreaktionen som grundade #dansaförstina är ett motstånd mot en rådande diskurs kring tjocka kroppar. I det här motståndet så använder de sig av kommunikation för att tillsammans bli stärkta och hörda, vilket även det är en del av cyborgfigurationen.

6.4. As if-praktik som motstånd mot femininitet

I början av den här analysen så identifierade jag Laclau & Mouffes beskrivning av *myten* som femininitet i mitt material. Efter det visade jag på flera tecken i filmerna som jag anser är

feminint kodade i vårt samhälle. Det är femininitet som myt jag nu kommer att studera närmare för att undersöka om #dansaförstina gör motstånd mot den också, så som jag precis påstod att hashtaggen gör motstånd mot diskursen kring tjocka kroppar.

När jag i början av analysen tittade på de tecken jag hittat i mitt material så upptäckte jag att många av dem var sådant som på ett eller annat sätt är feminint kodade utifrån sociala och kulturella normer. Det var bland annat dammsugare, disk, trosor, burlesque, kök, rumpa och tuttar. Det som blir intressant att titta på i min analys kring femininiteten är hur personerna och kropparna i klippen förhåller sig till dessa saker. Hur blir dammsugaren en del av görandet i video 3? Hur förhåller sig personerna i video 1 och 4 till disken? Vad har burlesque gemensamt med ironi? Varför är det så många rumpor och tuttar i fokus? Kan dessa faktorer vara något positivt för den feministiska kampen? Jag ska nu försöka svara på dessa frågor med hjälp av Braidottis teorier.

Jag nämnde tidigare att Haraways cyborgfiguration är starkt kopplad till bland annat perversitet och ironi samt att Braidotti gör en förlängning på Haraways teorier men med fokus på just komiken, ironi och parodi som politisk strategi. När dessa verktyg används så benämner Braidotti det som en *as if-praktik*. Att använda sig av humor är enligt henne en typ av feministiskt agentskap som kan stärka det politiska subjektet i sin kamp. Denna strategi kan ofta uppfattas som aggressiv eftersom den för många är provocerande och utmanande (Braidotti 2003). Relevant för min analys av femininitet som myt är också Braidottis teorier om det *nomadiska subjektet*, vilket kortfattat handlar om feministisk frigörelse genom att skapa en ny typ av femininitet (Lykke, 2009). Hon menar att komik, ironi och parodi är centrala verktyg för att förverkliga detta. Kan filmerna i mitt material ses som *as if*-praktiker och i så fall, skapar de en ny typ av femininitet?

En annan forskare som uppmärksammat humor kopplat till feminitet är Lundberg som jag nämnde i mitt avsnitt om tidigare forskning. Analysen av *Sally* visar en karaktär som med groteska uttryck och aggressiv attityd gör motstånd mot föreställningarna om vad en kvinna bör vara. Lundberg menar att Sally genom sin komiska agens bryter mot ideal och normer samt den ”kvinnliga konsten” att bli betraktad. Sally skapar en ny uppfattning om vad kvinnlighet kan vara. Sally bli alltså ett exempel på en *as if*-praktik och jag är inspirerad av Lundbergs forskning, som visar att humor kan vara ett verktyg för feministisk agens, när jag gör den här analysen (Lundberg, 2008). Till skillnad från Lundberg som vet att hennes

material är en komedi-serie så kan inte jag veta om personerna i mitt material gör medvetna komiska handlingar eller inte. Jag kan bara tolka dessa handlingar utifrån min egen position och erfarenheter av ironi och komik. Det här är svårt eftersom jag inte vill påstå att personerna under #dansaförstina är något att skratta *åt* (så som Zytomierska påstod) utan jag vill undersöka om vi kan skratta *med* dem. Jag vill därför poängtera att när jag tittar efter komisk agens i mitt material ser jag till de handlingar som verkar medvetet överdriva.

Jag har tidigare belyst kopplingarna till burlesque i video 2 och om vi ser till den typen av underhållning så är den starkt förankrad i komiska inslag så som satir och fräcka skämt (Söderberg, 2015-12-28). Videon är endast några sekunder lång men vi kan se att personen ler medan toffsarna snurrar tillsammans med tutarna. Att ge en kroppsdel, som är så pass sexualiserad som tutarna, agens och göra dem till något roligt är enligt mig ett sätt att använda sig av humor för att förändra hur vi ser på och uppfattar den feminint kodade kroppen. Detta kan vara en del i att skapa en ny femininitet, en femininitet som inte bara är passiv och sexuell utan som är aktiv och humoristisk.

Jag vill komma tillbaka till dammsugaren i video 3 som har varit återkommande i den här analysen och nu studera den utifrån ett perspektiv av komik och parodi. Jag anser nämligen att den bidrar till att en överdriven femininitet porträtteras i videon. Dels är dammsugaren en feminint kodad sak men till det anser jag även att personens rörelser i dansen är feminint kodade. Detta tillsammans med en mage som hänger utanför linne blir för mig en parodisering av det kvinnliga idealet där det nätta och prydliga är eftersträvänsvärt. Detta väcker spännande frågor kring att vissa läses som kvinnor men samtidigt inte anses vara tillräckligt feminina. Jag anser att personen i video 3 omfamnar det feminina samtidigt som den med sin kroppsform och val av kläder gör motstånd mot föreställningarna om ”kvinnan”. Det handlar inte längre om konsten att bli betraktad utan om att få göra vad man vill och samtidigt se ut som man vill. På det här sättet anser jag att den här videon och video 2 (med burlesque) har mycket gemensamt.

Video 1 och video 4 har också något gemensamt som jag anser är motsatsen till den ”omfamning” av femininitet jag ser i video 2 och 3. Här poängterar båda personerna att de avstår från att diska och dansar istället. Att diska kan ju ses som ett tråkigt måste i vardagen men det kan även ses som en feminint kodad syssla då ”kvinnan” länge ansetts ha en annan koppling till köket än vad mannen har. Ifall personerna i klippen tänker på disken som

feminin så blir avståndstagandet från den handlingen ett symboliskt motstånd mot förväntningarna som kommer med femininitet. Riktat istället blicken mot deras danser så vill jag påstå att det är en typ av dans som inte anses vara något man gör för en publik utan bara hemma för sig själv. De använder sig av ett överdrivet kroppsspråk med rörelser som av många skulle uppfattas som generande, men kanske även humoristisk. Det är här den komiska agensen kommer in enligt mig. Personen i video 4 använder sig av rekvisita på ett sätt som jag anser är humoristiskt. Den har solglasögon samt en rock som slits upp för att blotta kroppen och personen juckar mot kameran, vilket anspelar på maskulinitet. Både personen i video 1 och 4 skakar på rumpan mot kameran kan tolkas som en handling som visar på att den feminint kodade kroppen kan ha en komisk agens och att rumpan inte bara är något sexualiserat. Det här är ett sätt att utvidga vad som får plats inom begreppet femininitet och skapa nya bilder av vad en feminint kodad kropp kan användas till. Att göra detta är enligt Lundberg ett exempel på en feministisk figuration (Lundberg, 2008:267) och enligt Braidotti skapas en ny femininitet (Braidotti, 2003).

Braidotti beskrev as if-praktiken som provocerande och utmanande där humor genom repetition öppnar upp för ett feministiskt agentskap. Zytomierska sa att tjocka kroppar är något folk skrattar åt men #dansaförstina visar på att kroppen faktiskt inte behöver vara så allvarlig. Den kan få vara rolig. Danserna visar att den feminint kodade kroppen kan ha agens och vara en källa till glädje och skratt istället för det sexualiserade objekt som den ofta görs till. Det här anser jag är ett sätt att *ta tillbaka* skrattet från Zytomierska. Braidotti citerade riot girls: "Through laughter our anger becomes a tool of liberation" (Braidotti, 2003:257) och det är genom motståndet och skrattet jag anser att #dansaförstina blir en as if-praktik. När det kommer till femininiteten som myt skriver Braidotti att den gamla femininiteten måste brännas upp för att en ny ska kunna skapas och jag undrar om inte dansen i #dansaförstina symboliserar den frigörelsen.

Sammanfattning: Ansiktsuttryck, kroppsspråk och en överdriven femininitet är det som gör att jag tolkar in komik, ironi och parodi i filmerna. Att dansa avklädd utan att bry sig om hur man ser ut och framställs kan ses som en handling som genererar nya bilder av den feminint kodade kroppen, vilket i sig kan liknas vid Braidottis as if-praktik och feministiskt agentskap.

7. Slutdiskussion

Syftet med uppsatsen var att undersöka hur internet kan användas för en feministisk agenda med fokus på hur kroppen som agent kan göra motstånd i ett sammanhang där den fysiskt inte befinner sig. Jag har med hjälp av verktyg från Laclau & Mouffes diskursteori undersökt fyra filmer som taggats med #dansaförstina och hur dessa kan tolkas i förhållande till teorier från Haraway, Braidotti och Barad. Med dessa perspektiv har kroppen, cyborgfigurationen och femininitet identifierats som centrala delar av materialet och analysen har strukturerats upp kring dessa. Metoden diskursanalys har utvidgats med Barads diskurs-materiella praktik genom att materia har tolkats som aktiva agenter i skapandet och organiseringen av diskursen, snarare än passiva objekt.

Analysen har visat att relationen mellan personerna som dansar och Instagram gör att de kan tolkas som en cyborgfiguration. Dels genom att sudda ut gränsen mellan vart den fysiska kroppen slutar och tekniken tar vid, men även genom personernas handlingar. Cyborgfigurationen gestaltar en individ som är gränslös och hänsynslös i sin attityd vilket jag tolkat som att de dansande personerna är eftersom de inte tar hänsyn till de förväntningarna som kommer med en feminint kodade kropp i vårt samhälle. Genom att filma när de dansar avklätt och sedan sprida filmen på internet visar på att personerna inte känner skuld eller skam för hur kroppen framställs eller vem som ser det. De gör motstånd mot den diskurs som Zytomierska reproducerar när hon säger att tjocka kroppar är något oattraktivt och skrattretande. Att vilja bryta den diskursen, och göra motstånd mot normerna som den för med sig, är enligt mig att ha en feministisk agenda. Sättet som #dansaförstina använder sig av sociala medier för kommunikation och organisering är ett sätt att utnyttja teknikens utveckling för att sprida ett feministiskt budskap.

Med hjälp av Barads intra-aktion har analysen även visat hur de dansande kropparna är starka agenter och hur andra materiella ting kan påverka betydelsen av kroppen på olika sätt. Relationen till tuttar och trosor gjorde till exempel att kroppen lästes som feminint kodad medan mängden fett fick Zytomierska att kategorisera Wollters kropp som tjock. Motståndet mot Zytomierskas uttalande *möjliggörs* till stor del av Instagram som verktyg men det *utövas* till stor del av kroppen själv. Analysen visade att kroppen och dess handlingar är normbrytande i hur de ser ut, uppfattas, agerar och växelverkar med andra ting och att det är genom att bryta normer som #dansaförstina gör motstånd mot den befästa diskursen. För att

förstå hur diskurser kan utmanas och stå i konflikt med varandra använde jag mig av Laclau & Moffues begrepp *antagonism*. Huruvida #dansaförstina har resulterat i en hegemonisk intervention eller dekonstruktion är dock svårt att säga, men att fler kroppar tar plats på det här sättet tror jag är ett steg mot att bevisa diskursen kring tjocka och feminint kodade kroppar som socialt och politiskt konstruerad.

Den sista delen av analysen visade hur Braidottis as if-praktik kan ses i förhållande till klippen från #dansaförstina samt vilken roll femininitet har i materialet. Jag nämnde ovan att kropparna har agens och att de ges olika betydelser beroende på vilka materiella ting som växelverkar med dem. Feminint kodade saker har varit aktiv rekvisita i alla fyra filmer, så som disk, dammsugare och tassels, och har tillsammans med kropparna gjort att femininiteten varit starkt närvarande. Med överdrivna ansiktsuttryck och kroppsspråk så har jag tolkat in komik, ironi och parodi i danserna och sett en komisk porträttering av femininitet. Detta har inte betytt att #dansaförstina förkastar femininiteten utan snarare utmanar och ifrågasätter de förväntningar som kommer med feminint kodade kroppar. Genom cyborgfigurationen, kroppens agens och komiska inslag så har den här studien visat att #dansaförstina genererar nya bilder av den feminint kodade kroppen och, med Braidottis ord, bränner upp ”kvinnan” som varit för att skapa en ny och mer komplex femininitet där fler typer av kroppar inkluderas.

Baserat på dessa resultat anser jag att min analys har följt syftet och med hjälp av Haraway, Braidotti och Barad svarat på frågeställningarna. Studien har visat hur #dansaförstina gör motstånd mot normer och ideal med hjälp av kroppen som agent och komik som verktyg. #dansaförstina visar även på ett sätt att använda den tekniska utvecklingen som något positivt för en feministisk agenda. Här vill jag dock påpeka att jag med denna studie inte gör anspråk på att hashtaggen är ett exemplariskt sätt att bedriva en feministisk kamp på. Som jag sa i inledningen till den här undersökningen så har jag till exempel inte inkluderat en intersektionell analys på mitt arbete utan istället fokuserat på #dansaförstina som *ett* sätt att organisera sig på med hjälp av teknik och *ett* sätt att göra motstånd på med hjälp av kroppen och komik. Svaren jag har kommit fram till gör alltså inte anspråk på att vara universella utan är ytterst lokaliserade och avgränsade.

Frågeställningen om komik i form av ironi och parodi upptäckte jag var svår att undersöka eftersom det innebar en tolkning av humor som endast baseras på mina egna erfarenheter och

uppfattningar av det. Det perspektivet var även problematiskt att undersöka eftersom Zytomierska använde orden humor och skratt på ett negativt sätt när hon beskrev dessa filmer och jag ville inte riskera att reproducera den uppfattning. Så här i efterhand känner jag att fler teorier kring komik som politisk strategi hade hjälpt mig att göra analysen mer nyanserad. Jag tror även att den frågeställningen kunde ha undersökts närmare ifall syftet och de teoretiska perspektiven enbart hade haft fokus på att studera det området. Barads teorier kring intra-aktion hade också kunnat användas annorlunda då jag under arbetets gång märkte att hennes begrepp lutar mer åt en metod än teoretiskt perspektiv. Hon föreslår själv ett analysverktyg som kallas *diffraction* som syftar till att öppna upp analytiska fält för att hitta nya vinklar och alternativa perspektiv. Även Haraway förespråkar det här angreppssättet som kan ses som ett alternativ till kritisk reflektion (Lykke, 2009:171). Jag tror att det här verktyget skulle kunna synliggöra perspektiv som jag inte kommit i kontakt med i den här studien samt vara ett intressant förhållningssätt till mitt material och teoretiska perspektiv.

När det kommer till vidare forskning så finns det ytterligare en faktor med Instagram som hade varit intressant att undersöka. Sociala medier har ofta en stark administrativ möjlighet där bland annat användarna kan radera och korrigera inlägg på deras egna profiler. Det hade varit intressant att undersöka hur denna möjlighet kan användas för att skapa separatistiska och trygga rum på sociala medier. Idevalls artikel som jag använde mig av i avsnittet *etiska överväganden* berör det området (Idevall, 2015). Det sker även en större och mer genomgående censurering av material som laddas upp på sociala medier. Inlägg som raderas av Instagram kan till exempel vara bilder och filmer som visar våld eller naket innehåll. Denna censurering anser jag skulle vara intressant att studera utifrån teorier av till exempel Foucault och övervakningssystemet (Foucault, 2003). Det här perspektivet tror jag kan utvidgas till hur patriarkala strukturer genomsyrar internet och skapar till exempel nåthat, censurering och maktpositioner. Braidotti är till exempel inne på dessa tankar när hon skriver “the joy-sticks of the cyberspace cowboys” (Braidotti, 2003:258). Jag har i den här studien fokuserat på möjligheterna för en feministisk agenda på internet, men självklart finns det många aspekter som försvårar det arbetet.

Sammanfattningsvis anser jag alltså att fler teorier kring komik som politiskt verktyg samt en problematisering av patriarkala strukturer på internet kan komplettera och utveckla den här studien. Jag anser även att Barad och Haraways begrepp *diffraction* hade varit intressant att använda sig av.

Under tiden jag har skrivit den här uppsatsen så publicerade Aftonbladet en krönika av Stina Wollter där hon själv skriver om sitt förhållande till sin kropp och hur hon försöker bryta sig loss från idealen. Krönikan är en del i en serie av aftonbladet som publiceras under #låtmigvara. Jag vill avsluta den här uppsatsen med Wollters egna ord från krönikan:

Så vad gör jag? Jo jag ställer mig längst ut, längst fram. Jag klär av mig och jag dansar. Det bränner inre trotsiga tårar i mig och det skälver i allt som är löst på min kropp. Och vet du? Världen går inte under. Den blir större och varmare runt mig för människor kommer dansande från olika håll. Vi har fått syn på varandra. Vi dansar för livet. Vi dansar upp trygga ytor där fler ska få plats. Kom!

Stina Wollter (2015-12-10)

8. Referenslista

Otryckta källor

Findahl, Olle & Pamela Davidsson (2015). Svenskarna och internet 2015. *SOI*. Internetstiftelsen i Sverige. <http://www.soi2015.se/sociala-medier/instagram-okar-mest/> (Hämtad 2015-01-02).

Gruvö, Jonas [u.å.]. Hashtag. *Nationalencyklopedin*. <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/hashtag> (Hämtad 2015-12-28).

Malou efter tio (2015). TV4 Play, TV4. 21 september, 10.00. http://www.tv4play.se/program/malou-efter-tio?video_id=3203650 (Hämtad 2015-01-02).

Olsson Jeffery, Miriam (2013). Med öga för Instagrams användare över världen. *Svenska dagbladet*. 8 december. <http://www.svd.se/med-oga-for-instagram-anvandare-over-varlden> (Hämtad 2015-01-02).

stinawollter (2015). Borde diska men. *Instagram*. 7 augusti. [Instagram post]. <https://www.instagram.com/p/6GDhSRqr7d/> (Hämtad 2016-01-20).

Söderberg, Per [u.å.]. Burlesque show. *Nationalencyklopedin*. <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/burlesque-show> (Hämtad 2015-12-28).

Thunberg, Karin (2015). Stina Wollter: ”Som att stå naken på ett torg”. *Svenska dagbladet*. 8 november. <http://www.svd.se/stina-wollter-som-att-sta-naken-pa-ett-torg> (Hämtad 2015-01-02).

von Sivers, Malou (2015). Vi byter bilder i klippet. *TV4*. 23 september. <http://www.tv4.se/efter-tio/artiklar/vi-byter-bilder-i-klippet-5602b8c5b9a9f66d0e0005ec> (Hämtad 2015-01-02).

Wollter, Stina (2015). Stina Wollter om kroppshetsen: 'Jag är inte rädd'. *Aftonbladet*. 10 december. <http://www.aftonbladet.se/nojesbladet/article21690029.ab> (Hämtad 2015-01-02).

Tryckta källor

Barad, Karen (2003). Posthumanist Performativity: Toward an Understanding of How Matter Comes to Matter. *Signs*, 28(3), 801–831.

Braidotti, Rosi (2003). Cyberfeminism with a difference. *Futures of Critical Theory: Dreams of Difference*, Michael Peters, Mark Olssen och Colin Lankshear (red.), (239-259). Rowman & Littlefield Publishers, Inc.

Eslami, Zohreh R., Nasser Jabbari och Li-Jen Kuo (2015). Compliment Responses Behaviour on Facebook: A Study with Iranian Facebook Users. *International Review of Pragmatics* 7(2), 244-277.

Foucault, Michel (2003). *Övervakning och straff: fängelsets födelse*. (4., översedda uppl.) Lund: Arkiv.

Haraway, Donna (2000). A cyborg manifesto: Science, technology and socialist-feminism in the late twentieth century. *The Cybercultures Reader*, David Bell och Barbara M. Kennedy (red.), (291-324). London: Routledge.

Idevall, Hagren Karin (2015). I ett antirasistiskt rum. *Tidskrift för genusvetenskap* 36(3) 9-28.

Lundberg, Anna (2008). *Allt annat än allvar: den komiska kvinnliga grotesken i svensk samtida skrattekultur*. Diss. Linköping: Linköpings universitet, 2008.

Lykke, Nina (2009). *Genusforskning: en guide till feministisk teori, metodologi och skrift*. 1. uppl. Stockholm: Liber.

Paasonen, Susanna (2011). Revisiting cyberfeminism. *Communications*, 36(3), 335-352.

Plant, Sadie (1997). *Zeros + Ones: Digital Women + the New Technoculture*. London: Fourth Estate.

Rose, Gillian (2012). *Visual methodologies: an introduction to researching with visual materials*. 3. ed. London: Sage.

Sullivan, Jonathan och Lei Xie (2009). Environmental activism, social networks and the internet. *The China Quarterly*, 198, 422-432.

Waite, Catherine och Lisa Bourke (2015). Using the cyborg to re-think young people's uses of Facebook. *Journal of Sociology* 51(3), 537-552.

Winther Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

”Vi dansar för livet.”

Så skriver Stina Wollter i Aftonbladet angående det internetupprop som tagit form under hösten 2015 och som började efter att hon laddat upp ett filmklipp på sitt Instagramkonto. Klippet föreställer Wollter som iklädd endast trosor, BH och mockasiner dansar fartfyllt till låten *Can't touch this*. Men att den här videon skulle spelas upp i TV4 och bli startskottet för en stor medial debatt var nog inget Wollter tänkte på medan hennes armar och ben svängde där hemma i hallen. Än mindre hade hon nog trott att det några månader senare skulle finnas över 1000 liknande videos uppladdade på Instagram. Varför dansar de för Stina?

I den här uppsatsen analyseras några av de klipp som taggats med #dansaförstina för att försöka svara på frågor kring hur kroppen kan göra motstånd mot ideal och normer. Studien undersöker med hjälp av Haraway, Braidotti och Barad hur internets utveckling kan användas för en feministisk agenda där kroppen och komik är centrala delar i den politiska strategin.

